

Народна банка Србије

Годишњи извештај о стабилности финансијског система за 2015. годину

Београд, 27. јул 2016.

Спољни ризици и мере

- Неизвесност на тржиштима у успону услед наставка поштравања монетарне политике ФЕД-а;
- спорији привредни опоравак зоне евра и наших других важних спољнотрговинских партнера у односу на очекивања;
- смањење прекограничне изложености европских банака у средњем року може постати препрека домаћем кредитном и привредном расту;
- раст каматних стопа на кредите индексиране у иностраној валути после окончања периода изузетно ниских каматних стопа водећих централних банака.
- сарадња са европским и међународним финансијским институцијама како би се обезбедила што већа финансијска подршка домаћем банкарском сектору;
- сарадња с матичним супервизорима како би се благовремено проценили ефекти мера које намеравају да спроведу;
- симулација ануитетних планова за нове кредите са уговореном варијабилном каматном стопом на ризик каматне стопе ради упозорења клијента на каматни ризик;
- спровођење Стратегије динаријације финансијског система Србије, јачање поверења у националну валуту и њену употребу у финансијском систему.

Унутрашњи ризици и мере

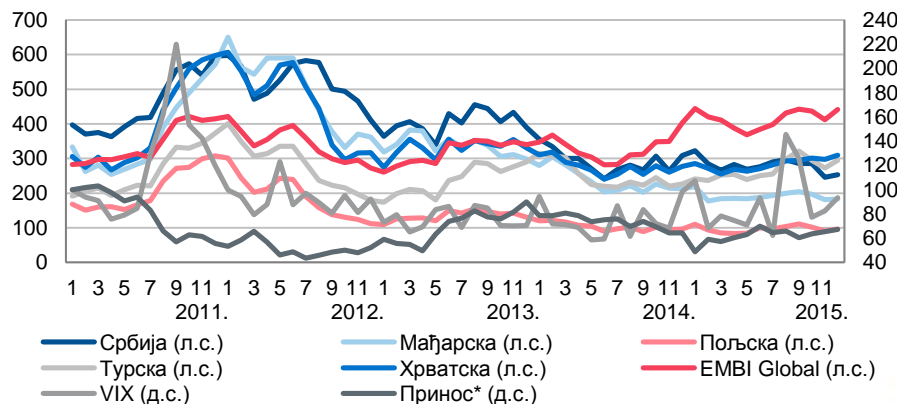
- Висок ниво евроизације финансијског система повећава изложеност финансијског система кредитно-девизном ризику;
- високо учешће проблематичних кредита негативно се одражава на склоност банака ка преузимању ризика и кредитни раст, угрожава профитабилност банкарског сектора;
- ниска кредитна активност;
- повећање ризика цикличности као системског ризика.
- доследно спровођење стратегије динаризације од стране свих релевантних учесника: Народне банке Србије, Владе и банака, уз помоћ међународних финансијских институција;
- даља промоција динарских финансијских инструмената – од динарске штедње преко државних хартија у домаћој валути;
- пуно спровођење Стратегије за решавање проблематичних кредита и акционих планова Владе и Народне банке Србије за спровођење ове стратегије;
- мере Народне банке Србије које подстичу смањење каматних стопа и доприносе расту кредитног потенцијала банака, чиме се подстиче кредитна активност;
- активности Народне банке Србије које се односе на спровођење Стратегије за увођење стандарда Базела III у Србији, чиме ће се унапредити квалитет капитала и ублажити цикличност.

Међународно окружење

Лошији изгледи за светски привредни раст, изражен пад цена примарних производа и повећана неизвесност на међународном финансијском тржишту

Индекс обвезница тржишта у успону: Србије и земаља региона, VIX индекс и принос на обвезнице САД (у б.п.) (31. 1. 2011 = 100)

* На изведене обвезнице САД рочности десет година. Извор: J.P. Morgan и Блумберг.

Повећање експанзивности монетарне политике ЕЦБ-а и домаћи фактори утичу на смањење негативних утицаја на Србију

Каматне стопе ЕЦБ-а и EONIA (у %)

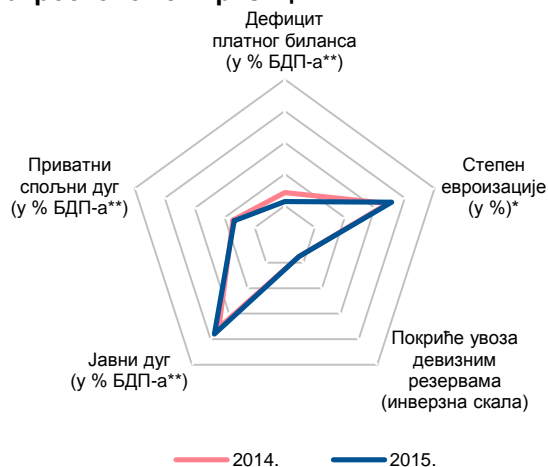
Извор: ЕЦБ и Блумберг.

- Умерени опоравак економске активности у зони евра и наставак ниских инфлаторних притисака.
- У ишчекивању одлуке ФЕД-а о повећању каматне стопе, забележена повећана нестабилност на међународном финансијском тржишту мерена растом индекса волатилности S&P 500 VIX.
- Крајем 2015. и почетком 2016. повећана дивергентност у монетарним политикама ЕЦБ-а и ФЕД-а.
- Пад цене нафте и ниска инфлација су, поред експанзивних мера ЕЦБ-а, омогућиле и централним банкама CESEE да током 2015. године наставе са ублажавањем монетарних политика.

Отпорност домаћег система је у 2015. повећана у односу на 2014. годину

Кључни макроекономски ризици

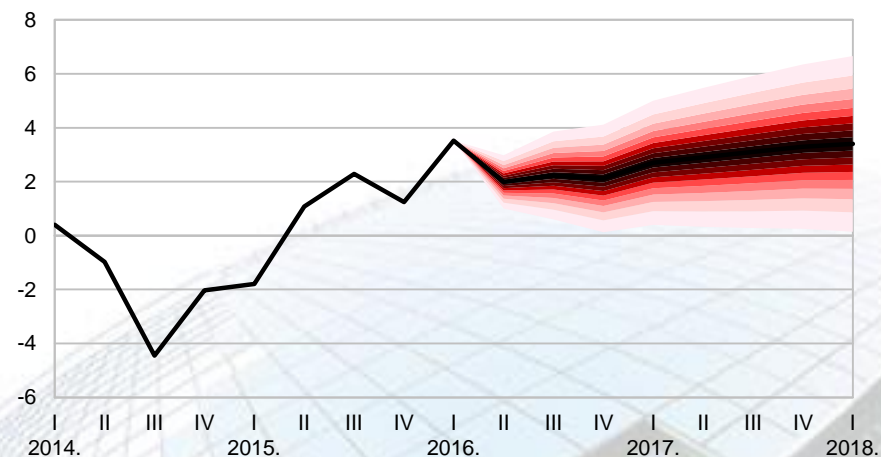
* Учешће девизних и девизно индексираних пласмана у укупним пласманима који су одобрени привреди и становништву.

** БДП је усклађен с методологијом ESA 2010.

Извор: НБС.

Опоравак економске активности у 2015. години вођен је снажним растом инвестиција и нето извозом

Пројекција* реалног раста БДП-а (мг. стопе, у %)

* Мај 2016.
Извор: НБС.

- Знатно смањење екстерне неравнотеже услед смањења учешћа приватног спољног дуга у БДП-у и дефицита платног биланса.
- На повећање рањивости финансијског система деловао је раст учешћа јавног дуга у БДП-у.

- У 2016. години очекује се убрзани опоравак економске активности и раст БДП-а од 2,5% мг. по основу даљег раста инвестиција.
- Период ниске и стабилне инфлације и релативно стабилног девизног курса.

Одлуке НБС биле су у функцији монетарне и финансијске стабилности

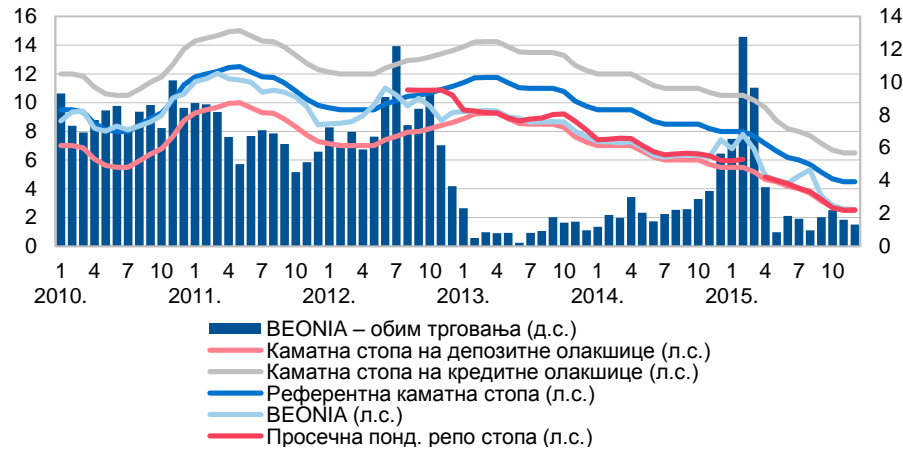
BEONIA осцилира ближе доњој граници коридора каматних стопа,

Референтна стопа, BEONIA и каматне стопе на депозитне и кредитне олакшице

(месечни просеци дневних података)

(у %)

(у млрд)

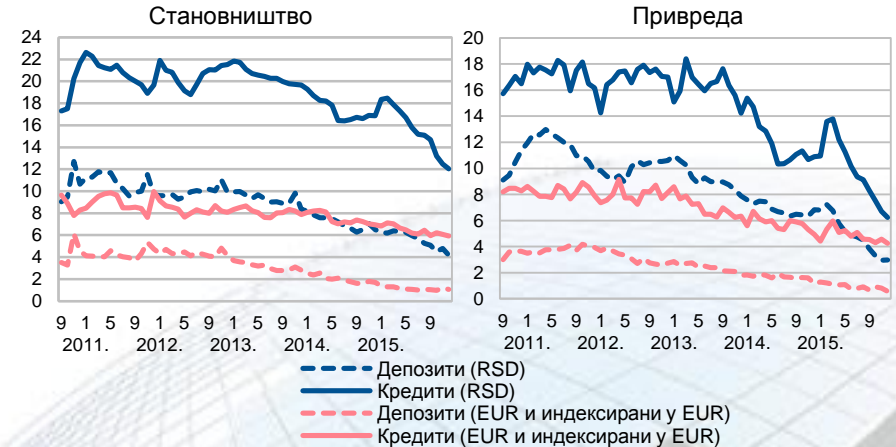
Извор: НБС.

- Референтна каматна стопа је у 2015. снижена за 3,5 п.п. (са 8,0% на 4,5%).
- У 2015. су смањене стопе девизне обавезне резерве и повећан део који се издваја у динарима.
- Смањење коридора каматних стопа је допринело стабилизацији каматних стопа на МНТ.

што је довело до пада каматних стопа на динарске кредите

Кретање каматних стопа на динарске, евро и евроиндексирани кредите и депозите становништва и привреде – новоодобрени послови

(пондерисани просек, у %)

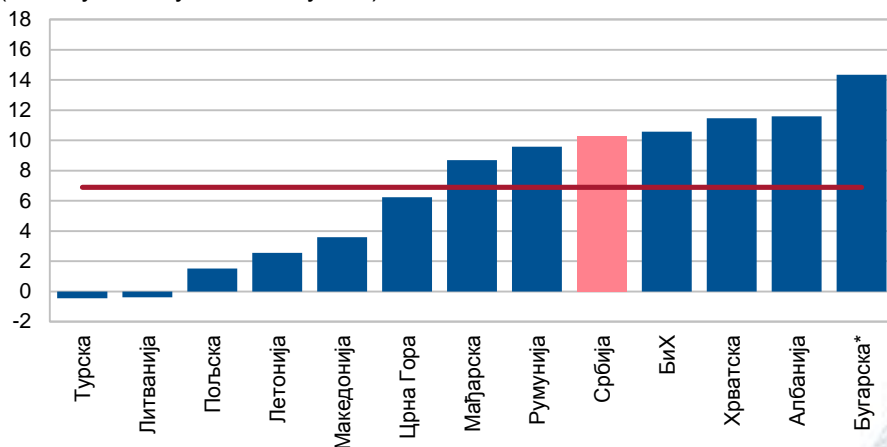
Извор: НБС.

- Смањење референтне каматне стопе пренело се и на пад просечне каматне стопе за новоодobreне динарске кредите привреди за 4,7 п.п. и становништву за 4,8 п.п.
- Стопе BELIBOR су опале за око 5 п.п.

Висок ниво проблематичних кредита и раст профитабилности банкарског сектора

Учешће проблематичних кредита у укупним кредитима последње две године стагнира и на крају 2015. је износило **21,6%**

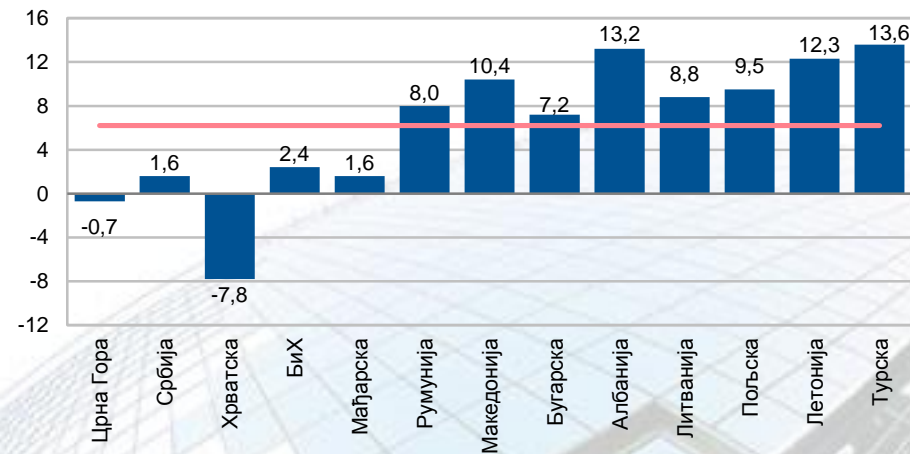
Промена учешћа бруто проблематичних кредита у укупним бруто кредитима, земље региона (2015. у односу на 2008, у п.п.)

* Последњи доступан податак је за 2014. годину.
Извор: НБС и ММФ: GFSR.

Профитабилност банкарског сектора је у позитивној зони

Принос на капитал, земље региона (2015, последњи доступни подаци, у %)

Извор: НБС и ММФ: GFSR.

- Резервисања за процењене губитке су и даље довољна да проблематични кредити не угрожавају финансијску стабилност.
- Резултати ПДИ омогућили су већу транспарентност и бољи увид у активу банака.

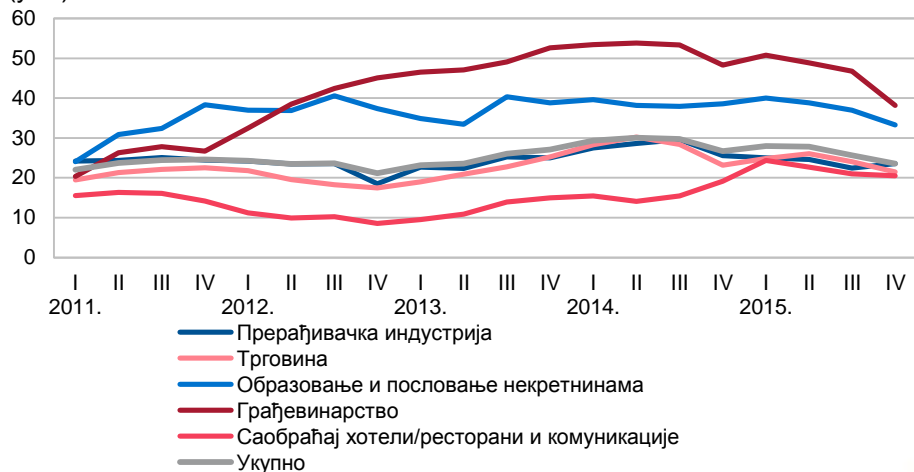
- Позитиван утицај на профитабилност банкарског сектора имала је пре свега добит по основу камата, накнада и провизија, док су расходи по основу индиректних отписа пласмана билансних позиција ограничили крајњу добит банкарског сектора.

Смањење учешћа проблематичних кредита привреде и раст профитабилности сектора привреде у 2015. години

Квалитет кредитног портфолија је побољшан у већини сектора

Секторска структура учешћа проблематичних кредита привредних друштава у укупним кредитима привредних друштава

(у %)

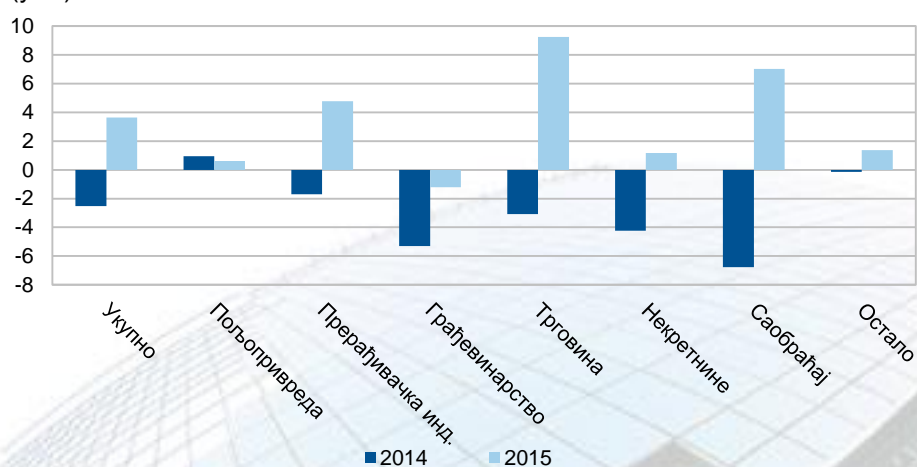
Извор: НБС.

- Учешће *NPL* у укупним кредитима привреде у 2015. години износило је 21,7% и смањено је за 2,9 п.п. у односу на крај претходне године.
- Највећи пад бруто проблематичних кредита забележен је у оквиру сектора грађевинарства, трговине и прерађивачке индустрије.

Привредни субјекти су изашли из зоне губитка

Стопа приноса на сопствени капитал (после опорезивања) привредних субјеката према изабраним делатностима

(у %)

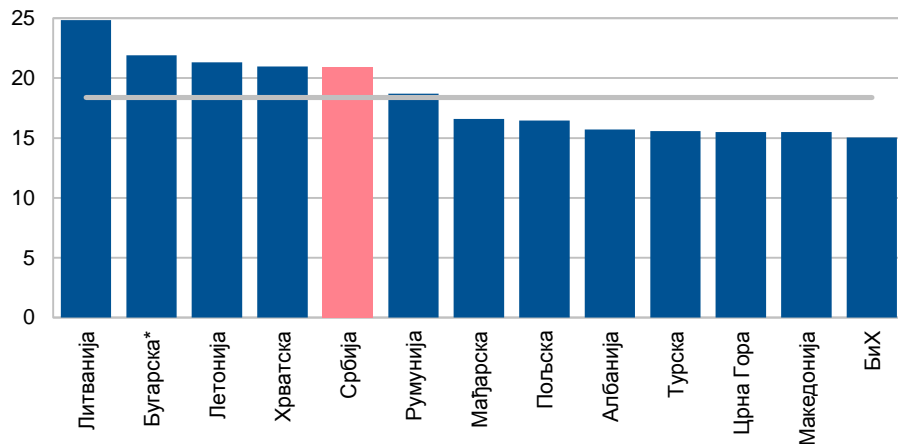
Извор: Агенција за привредне регистре.

- Захваљујући опоравку економске активности, привредни субјекти су у 2015. години остварили позитиван нето финансијски резултат.
- Посматрано по секторској структури, сви сектори који су бележили губитак у 2014. профитабилно су пословали у 2015, изузев сектора грађевинарства.

Банкарски сектор адекватно капитализован

**ПАК висок, ослањање на домаће изворе
умањује ризик од раздуживања**

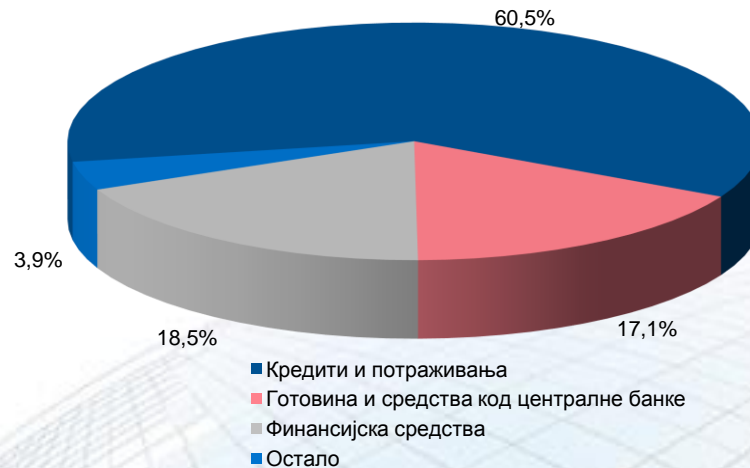
**Регулаторни капитал у односу на ризичну активу, земље региона
(2015, последњи доступни подаци, у %)**

*Податак се односи на 2014. годину.
Извор: НБС и ММФ: *GFSR*.

**Кредити су доминантни на страни активе
банкарског сектора**

**Структура активе банкарског сектора Републике Србије
(у %)**

Извор: НБС.

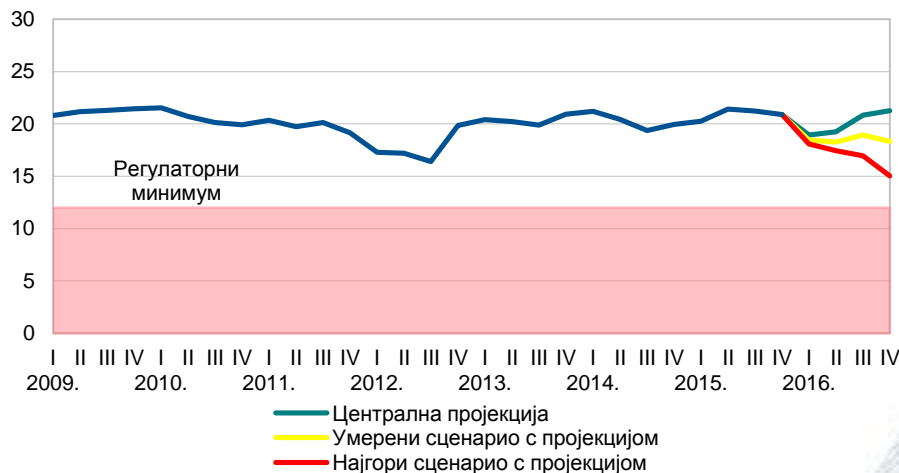
- ПАК домаћег банкарског сектора је изнад просека међу земљама у региону.
- Доминантно учешће домаћих депозита у пасиви умањује изложеност банкарског сектора спољашњим ризицима, као и ризику од прекограничног раздуживања.
- Упркос доспећу од око 80% кредита одобрених кроз програм субвенција, кредитни портфолио бележи раст.
- Највећи део финансијских средстава односи се на пласмане у ХоВ РС, што сведочи о томе да је банкарски сектор склон сигурнијим пласманима.

Упркос конзервативним претпоставкама за стрес-сценарија, банкарски сектор отпоран на шокове солвентности и ликвидности

Банкарски сектор остаје адекватно капитализован...

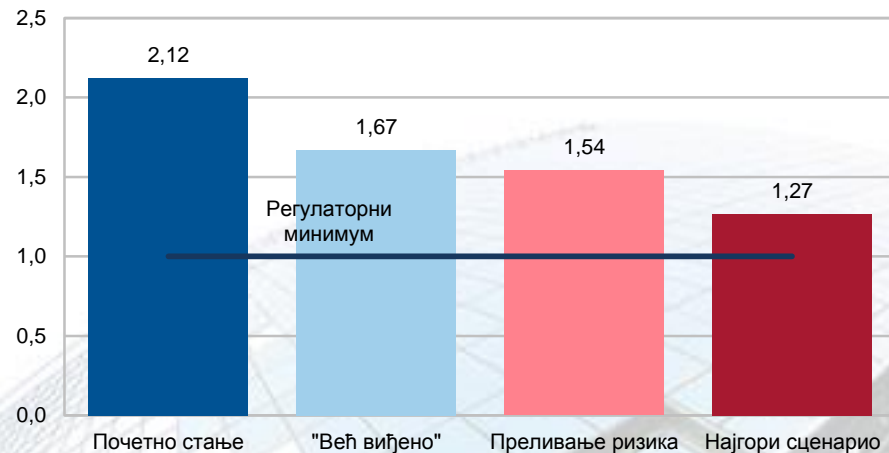
Кретање ПАК-а по стрес-сценаријима* (у %)

* Процена НБС.
Извор: НБС.

...и високо ликвидан

Кретање показатеља ликвидности банкарског сектора по стрес-сценаријима*

* Процена НБС.
Извор: НБС.

- Према централној пројекцији, умереном, односно најгорем сценарију, ПАК банкарског сектора достиже вредности 21,28%, 18,32% и 15,04%, респективно.

- Показатељ ликвидности банкарског сектора у интервалу од 2,12, колико је износио на крају 2015. године, до 1,27 у случају најгорег сценарија.

1. Почетак нормализације монетарне политике ФЕД-а
2. Посебна дијагностичка испитивања
3. Детерминанте проблематичних кредита
4. Мрежно моделирање
5. База података о проценама вредности непокретности које су предмет хипотеке и кредитима обезбеђеним хипотеком
6. Хедонистички приступ обрачуна индекса цена некретнина
7. Заштитни слојеви капитала
8. Показатељ системског стреса финансијског система Републике Србије

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

